

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Департамент агропромислового розвитку
Полтавської обласної державної адміністрації
ННЦ «Інститут аграрної економіки»
Eastern European Center of the Fundamental Researchers (Чехія)
ГО «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Сумський національний аграрний університет
ТОВ «Науково-виробничий центр сертифікації,
метрології та стандартизації»
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Білоруський державний аграрний технічний університет
Кооперативно-торговий університет Молдови
Університет третього віку в Громадці (Польща)
Університет в Бидгощі (Польща)
Євразійський національний університет ім. Л. М. Гумільова (Казахстан)
Information Systems Management Institute (Латвія)**

Матеріали

**V Міжнародної науково-практичної конференції
«Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики»**

19 травня 2021 р.

Полтава 2021

**УДК 005 «20»
М 50**

Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції : зб. наук. пр. Полтава : ПП «Астроя», 2021. 319 с.

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Полтавського державного аграрного університету (протокол № 19 від 19 квітня 2021 року)

ISBN 978-617-7915-21-7

У матеріалах конференції розглядаються загальнодержавні, галузеві та регіональні аспекти методології та практики сучасного менеджменту.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів закладів вищої освіти, фахівців-практиків.

Редакційна колегія:

В.І. Аранчій, к.е.н., професор, ректор Полтавського державного аграрного університету,

О.А. Галич, к.е.н., професор, директор Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій Полтавського державного аграрного університету,

М.В. Зось-Кіур, д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту Полтавського державного аграрного університету,

Viktorii Riashchenko, Dr.oec., Prof., Expert of Latvian Council of Science, ISMA University of Applied Science, Riga, Latvia,

Л.А. Шавга, д.е.н., професор, ректор Кооперативно-торгового університету Молдови,

Д.В. Дячков, д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту Полтавського державного аграрного університету,

І.П. Потапюк, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту Полтавського державного аграрного університету

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

© Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПДАУ заборонено

Світлій пам'яті видатної науковиці Ірини Маркіної

Сумуємо...Пам'ятаємо...Цінуємо...

ВНЕСОК НАУКОВОЇ ШКОЛИ ПРОФЕСОРА ІРИНИ МАРКІНОЇ В РОЗВИТОК МЕНЕДЖМЕНТУ

Наука є специфічною галуззю людської діяльності, яка здійснює вплив на розвиток суспільства. Неоціненний внесок в розвиток сучасної науки менеджменту внесла видатний науковець доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України Маркіна Ірина Анатоліївна.

Маркіна І. є засновником наукової школи «Методологія та практика сучасного менеджменту», в межах якої ведеться робота щодо наукової підготовки кадрів, підвищення якісного рівня науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів, проведення наукових заходів, зокрема, науково-практичних конференцій, круглих столів, тренінгів тощо. Під її керівництвом підготовлено та захищено близько 50 кандидатських та 4 докторські дисертації.

Професор Маркіна І. започаткувала на базі кафедри менеджменту Полтавської державної аграрної академії проведення щорічної міжнародної науково-практичної конференції «Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики» та всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки», у яких беруть участь провідні науковці України та близького зарубіжжя, країн ЄС, США тощо. За редакцією професора Маркіної І. випущено більше 30 монографій. В рамках затверджених науково-дослідних тем з державною реєстрацією та присвоєнням міжнародного стандартного номеру ISBN за редакцією професора Маркіної І. опубліковано 7 колективних монографій англійською мовою, в яких взяли участь провідні науковці та аспіранти. Школа професора Маркіної І. відрізняється наявністю свободи мислення, творчості та пошуку ідей.

Роль наукової школи менеджменту Маркіної І. є вагомою в розвитку науки не тільки через те, що професор встигла створити нову ефективну методологію з цієї галузі знань, а й через те, що її вплив і далі здійснюється через ланцюжок послідовників.

детальной проработки реализуемых мер, а именно:

- ✓ проведения оценки текущих мер и улучшения их доступности и применимости, исходя из отраслевой и региональной концентрации МСБ;
- ✓ расширения линейки предоставляемых финансовых мер;
- ✓ разработки нефинансовых мер поддержки и помощи в создании безопасных рабочих мест;
- ✓ разработки региональных программ поддержки МСБ с учетом особенностей регионов Казахстана;
- ✓ организации единой горячей линии по всем мерам поддержки МСБ в онлайн формате по принципу «единого окна»;
- ✓ обеспечения постоянного диалога Правительства РК с МСБ для детального понимания текущих проблем, потребностей и возможностей;
- ✓ повышения производительности труда и качественного развития МСБ путем поддержки цифровизации, технологической модернизации и развития навыков работников.

Список использованных источников:

1. Влияние коронакризиса на МСБ в Казахстане https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/ru_kz/topics/advisory/ey-sme-resultst-and-recommendations.pdf.

2. Пандемия COVID-19: эффективны ли меры господдержки бизнеса в Казахстане? <https://home.kpmg/kz/ru/home/insights/2020/07/covid-business-support.html>

А.Л. Розмарина, к.е.н., доцент,
М.А. Андрушко, здобувач вищої освіти
Одеський державний екологічний університет

АНАЛІЗ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ

Одеський регіон має в наявності сприятливі природно-кліматичні умови, курортно-рекреаційні та туристичні ресурси (мінеральні води, лікувальні грязі, ропу лиманів та озер, морське узбережжя; природні об'єкти і комплекси зі сприятливими для лікування, оздоровлення та медичної реабілітації кліматичними умовами; різноманітні туристичні об'єкти).

Станом на 2018 рік в Одеській області налічувалось 321 санаторно-курортний та оздоровчий заклад, що могли прийняти

понад 40 000 туристів. В число найбільш забезпечених санаторно-курортним господарством входять Білгород-Дністровський (141 одиниця), Татарбунарський (80 одиниць), Кілійський (75 одиниць) і Овідіопольський (56 одиниць) райони [1].

6 березня 2019 року набув чинності Закон «Про оголошення природних територій Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення», що дозволить забезпечити належну охорону і сталий розвиток території курорту. На сьогоднішній день розроблено дорожню карту, стратегічний портфель проектів та схему перспективного розвитку курорту «Куяльник» [2].

Загалом на території області діє 46 туристичних маршрутів. За 2018 рік розроблено та діють 19 нових маршрутів (7 екологічних, 5 гастрономічних, 5 релігійних, 2 розважальних). Найбільші туристичні потоки прямують по таких відомих маршрутах Одеського регіону: Байдарки на Турунчуку; Бессарабська садиба «У Меланії»; Дністровська Амазонія; Ранчо дядюшки Бо; Таємне життя Сиверина Потоцького; Долина роз; «Як козаки за сілью ходили...»; «По хвилях Бессарабії»; Чумацькими шляхами; Шабо та Акерман; Етнопарк «Нью Васюки»; Фрумушика-Нова; Дунайська-дельта – 0 км тощо.

Перспективним напрямом розвитку Одеського регіону є впровадження концепції еколого-рекреаційної кластеризації. Кластер – це група розташованих на території поселення або поблизу його взаємозалежних підприємств та організацій, які взаємодоповнюють і посилюють конкурентні переваги один одного. На території Одеської області утворено 2 кластери: агро-еколого-рекреаційний кластер в Тарутинському районі «Фрумушика Нова» та «Агропромисловий кластер з питань розвитку бджільництва».

Агро-еколого-рекреаційний кластер в Тарутинському районі «Фрумушика Нова» об'єднує у собі Наукову експертно консультативну групу з розвитку степових територій, Центр етнографічного, сільського зеленого туризму та музей під відкритим небом «Бессарабське село Фрумушика-Нова».

Впровадження пілотного проекту «Агропромисловий кластер

з питань розвитку бджільництва» дасть можливість покращити рівень збору та переробки меду та підвищить конкурентоспроможність готового продукту. Територіями проекту визначено Біляївський і Роздільнянський райони строком на 3 роки. Створення медового кластеру дозволить вийти на новий рівень з переробки меду і отримати якісний продукт. До реалізації проекту залучені не лише бджолярі, а й провідні науковці, представники місцевої та обласної влад [3].

Туристична галузь є стратегічним вектором розвитку області, яка має всі передумови для інтенсивного розвитку внутрішнього та іноземного туризму. Так, за період з 2015 по 2019 рік загальна кількість туристів збільшилась у 2,18 рази. Однак в останні роки спостерігається тенденція щодо зменшення потоку в'їзних і виїзних туристів (табл. 1). У 2019-2020 роках це пов'язано переважно з пандемією COVID-19.

Таблиця 1

Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за видами туризму [1], осіб

Показники	2015	2016	2017	2018	2019
Кількість туристів – усього	45809	59077	72302	81381	99764
В тому числі:					
в'їзні іноземні туристи	1126	2097	2103	2004	821
виїзні туристи	33744	35749	44758	55296	77197
внутрішні туристи	10939	21231	25441	24081	21746

Крім того, подальший розвиток туристичної галузі гальмується через: недосконалість законодавчої і нормативно-правової бази в галузі туризму; недостатню забезпеченість професійними кадрами; низький рівень розвитку туристичної інфраструктури; недостатню кількість засобів розміщення, які відповідають міжнародним стандартам та сертифікаційним вимогам (насамперед готелів 3-5 зірок).

В сучасних умовах основними стратегічними завданнями для туристсько-рекреаційної галузі регіону є: підвищення якості, рентабельності та конкурентоспроможності туристичного продукту; раціональне використання рекреаційного та туристичного потенціалів регіону; орієнтація транспортної інфраструктури на обслуговування туристичних потоків; розвиток регіональної інформаційної інфраструктури рекреаційно-туристичних послуг.

Список використаних джерел:

1. Головне управління статистики в Одеській області. URL: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>.
2. Закон «Про оголошення природних територій Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2637-19#Text>
3. Стратегія розвитку Одеської області на період 2021-2027 роки URL: <https://oda.odessa.gov.ua/odeshyna/soczialno-ekonomichnyj-ta-kulturnyj-rozvytok/strategichni-plany-dij-ta-programy-rozvytku/strategiya-regionalnogo-rozvytku/strategiya-rozvytku-odeskoyi-oblasti-na-2021-2027-roky/>

Т.О. Щетініна, к.і.н., доцент,
Н.М. Гурська, здобувач вищої освіти
Полтавський державний аграрний університет

РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ

Надзвичайні події в історії сучасної цивілізації, пов'язані з пандемією грипу COVID-19, продемонстрували усьому людству ту надзвичайну роль, яку відіграє охорона здоров'я населення. Вирішення питань охорони здоров'я не можливе без налагодження потужної системи публічного управління у цій сфері. Аналіз інформації про боротьбу з пандемією в різних країнах світу переконливо свідчить, що значна частина проблем, які виникли у процесі протидії захворюванню, виникла не через помилки медиків, а через управлінські прорахунки як на державному, так і на місцевому рівні.

Ще до початку пандемії у 2018 році українці продемонстрували високий рівень розуміння надзвичайної цінності здоров'я для людини. За результатами національного соціологічного моніторингу Інституту соціології НАН України про це заявили 82 % респондентів (з них: 52 % вважали свій стан здоров'я задовільним; більше 16 % – поганим; 3 % – дуже поганим; 25 % – гарним; 3,5 % – відмінним) [1, с.30]. Тим не менше, необхідність змін у медичному забезпеченні населення на місцевому рівні підтверджується і за результатами соціологічних опитувань (проводились шляхом опитування 40 тис. українців групою «Рейтинг» у 2017-2018 роках): 51 % – заявили про своє цілковите незадоволення рівнем медицини на